

může již odvolati soudní přihlášku k dědictví, ani bezvýhradnou přihlášku změnit a vyhradit si dobrodiní inventáře, takže účinky nastoupení dědictví (§ 800 obč. zák.) trvají tak dlouho, dokud není o nastoupení dědictví právoplatně rozhodnuto, pozůstalost odevzdána (§ 819 obč. zák. a § 149 nesp. říz.) a její projednání za skončené (§ 174 nesp. říz.) prohlášeno. To se dosud nestalo. Dovolatelka nechce rozlišovati mezi nastoupením (§ 800 obč. zák.) a mezi odevzdáním (§ 819 obč. zák.) dědictví. Její tvrzení, že podáním žaloby o neplatnost závěti nastala situace, jako kdyby její dědická přihláška vůbec nebyla učiněna, není opory v zákoně, naopak jest uznati, že její nastoupení dědictví dosud trvá a účinkuje, vždyť by jinak proti ní žaloba ta ani nemohla býti podána. Podáním žaloby nebyly zmařeny účinky dědické přihlášky dovolatelčiny. Poněvadž den nastoupení dědictví jest zároveň dnem splatnosti žalobní pohledávky, správně poznaly soudy nižších stolic, že námitka nedospělosti žalobní pohledávky je lichá.

Čís. 9358.

Vinkulací pojistného ve prospěch pojistníkovy věřitele, jež se stala součástí pojišťovací smlouvy, nastal přímý právní poměr mezi pojistníkovým věřitelem a pojišťovnou. Peníze vyplacené pojišťovnou přešly bezprostředně do vlastnictví pojistníkovy věřitele, jenž se stal příjemcem podle § 1431 obč. zák. Byly-li veřejnými společníky pojištěné společnosti předsevzaty po požáru úkony, jimiž měli býti uvedeni v omyl činitelé vyšetřující škodu, čímž podle pojišťovacích podmínek pojistník ztratil právo na plnění pojišťovatelovo, jest příjemce plnění povinen vrátiti pojišťovně celý od ní přijatý peníz (nikoliv jen to, co má ještě v rukou v čase žaloby).

Z toho, že byla do pojištění zahrnuta i cizí nemovitost, nelze usuzovati, že jde o pojištění na cizí účet. Vlastnictví pojištěné věci neopravňuje o sobě k nároku na pojišťovatelovo plnění, jež podle pojišťovací smlouvy přísluší jen pojistníku. Uzavřela-li pojišťovací smlouvu veřejná obchodní společnost, nestali se pojistníky jednotliví veřejní společníci. Pojištěný peníz musel býti vyplacen pojistníku (veřejné obchodní společnosti), nikoliv každému společníku, třebať spoluvlastníky vyhořelé nemovitosti byli společníci. Lhostejno, že jeden ze spoluvlastníků nic nezavinil, co by způsobilo průpad vyplacené pojistné sumy.

Pokud jest míti za to, že byla uzavřena jednotná pojistná smlouva, třebať pojišťovací sazby ohledně různých předmětů byly různé.

Úpadce má způsobilost vstoupiti do sporu jako vedlejší intervenient.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1929, Rv II 769/28.)

Firma Vilém G., továrna na sukno, uzavřela dne 23. srpna 1924 a 8. října 1924 s pojišťovnou U. a s pojišťovnou S. pojišťovací smlouvy, jimiž pojistila své tovární budovy se zařízením, se stroji a se zásobami proti požárním škodám a proti výbuchu na Kč 2,076.844 a Kč 41.310

u každé z obou pojišťoven. Pojistky byly vinkulovány ve prospěch žalované banky tím způsobem, že náhrada škody výhradně vyplacena býti musí k rukám žalované banky. Dne 20. října 1924 vyhořela tovární budova fy G., následkem čehož pojišťovny zlikvidovaly škodu z požáru každá na 1,103.320 Kč tudíž dohromady na 2,206.641 Kč, při čemž podle likvidačního protokolu připadalo na shořelé stavení 191.792 Kč, na stroje a zařízení 810.507 Kč, na zboží a zásoby 1,181.278 Kč, na odklízovací práce 18.263 Kč (u stavení Kč 6.263·46 a u strojů Kč 12.000) a na útraty záchranných prací 4.800 Kč. Vzhledem k vinkulaci bylo celé odškodné nabídnuto žalované bance, která dopisem ze dne 2. prosince 1924 žádala jen 930.000 Kč, a když jí tato částka byla hotově vyplacena dne 7. prosince 1924, svolila k devinkulaci pojistek ohledně zbytku odškodného. Dne 9. června 1925 byli veřejní společníci fy G. Filip M. a Artur L., rozsudkem krajského jako porotního soudu odsouzeni pro zločin podvodu, protože při likvidaci škody z požáru padělali skladní knihy, odstranili a uschovali neshořelé zboží, požárem nepoškozené zboží úmyslně poškodili atd. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se pojišťovna U. na žalované bance zaplacení 930.000 Kč. Podle tvrzení žaloby nastal pojistný případ a nepřislušela ře Vilém G. požární náhrada, protože se společníci firmy dopustili činů, kterými byly porušeny povinnosti pojistníkovy podle čl. 17 až 20 všeobecných pojišťovacích podmínek a jež podle čl. 21 týchž podmínek mají v zápětí ztrátu nároku na odškodné. Pojišťovny platily tudíž odškodné jen omylem, žalovaná strana jest bezdůvodně obohacena a musí proto omylem placený nedluh podle § 1431 obč. zák. vrátiti. Pojišťovna S. postoupila žalující straně svůj nárok proti žalované straně na vrácení omylem jí vyplaceného odškodného. K žalované bance přidružil se jako vedlejší intervenient Mořic F., třetí veřejný společník firmy Vilém G. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal žalovanou banku povinnou zaplatiti žalující pojišťovně 330.344 Kč. **D ů v o d y:** Všeobecné pojišťovací podmínky žalující strany ve čl. 17 ustanovily, že, nastane-li pojistná příhoda, jest pojistník zavázán, podle možnosti míti péči o to, by škoda byla odvrácená a zmenšená. Ve čl. 19: Dokud není škoda vyšetřena nesmí pojistník bez svolení pojišťovatelova stav pojistnou příhodou změnit, veškerá písemná i ústní udání, která pojistník pojišťovateli učiní za vyšetřování škody, musí učiniti správně a úplně (čl. 20). Posléze ve čl. 21. »Poruší-li pojistník některou z povinností ve článku 17—20 uvedených, ztratí právo na pojišťovatelovo plnění«. Že tyto podmínky byly proti dobrým mrávům, jak uvádí strana žalovaná, soud nemohl zjistiti, a že byly neplatné podle § 55 a 72 zák. č. 501/1917 říš. z. není správné, protože ustanovení těchto §§ není ještě v platnosti. Soudní dvůr má za prokázáno, že veřejní společníci fy G., Artur L. a Filip M. při vyšetření škody na zařízení, na strojích a na zásobách hrubě porušili povinnosti čl. 19 a 20 pojišťovacích podmínek, a že by proto pojišťovna byla bývala oprávněna odepřítí jakoukoli náhradu za poškozené zařízení, stroje a zásoby; že by však bývala oprávněna odepřítí náhradu vůbec, jakoby nastala pojistná příhoda, soud nepovažuje za správné. Mínění žalující strany,

že jde o jednotnou smlouvu, takže překročení předpisů čl. 17—20 podmínek má vždy v zápětí úplné pozbytí nároků na jakoukoliv náhradu, protože pojistka ohledně všech položek byla jednotnou pojišťovací listinou, jest mylné. Neboť podle vlastního tvrzení žalující strany byly pojištěny zvlášť budovy, zvlášť stroje a zařízení, zvlášť zásoby a zvlášť náklady odklizovací, poněvadž jsou sazby pro jednotlivé druhy pojištěných objektů rozličné; byly tedy vlastně uzavřeny čtyry smlouvy, které docela dobře mohly být upraveny ve čtyřech pojišťovacích listinách, a jen k vůli zjednodušení nebo z jiných příčin byly sepsány formálně v jedné pojišťovací listině. Tato formalita nemůže mít v zápětí, že se všechny čtyry smlouvy stanou neplatnými, prohřeší-li se pojistník i jen při objektech jedné smlouvy proti podmínkám. Tak široký výklad podmínek byl by proti dobrým mravům, protože není pochyby, že, kdyby byly vystaveny místo jedné pojišťovací listiny čtyry listiny, jedna týkající se budov, druhá zařízení a strojů, třetí zásob a čtvrtá nákladů odklizovacích, případ pojistný v případě požáru by nenastal jen ohledně oné smlouvy, ohledně které pojistník se prohřešil ve smyslu čl. 17 až 20 podmínek — vyjmouc ovšem případ zavinění požáru. Soud má za prokázáno, že pojišťovny vyplatily z Kč 2,206.641 jen Kč 1,181.278, za zásoby Kč 810.507, za zařízení a za stroje Kč 12.000, za náklady odklizovací a 3200 Kč na útratách záchranných prací omylem, kdežto byly povinny zaplatiti náhradu za budovy Kč 191.792.54, za náklady odklizovací Kč 6.263.46 a na útratách záchranných prací Kč 1600, celkem Kč 199.656, při čemž soud podle volného uvážení útraty záchranných prací dělil poměrně asi tak, jak pojišťovny dělily náklady odklizovací. Pojišťovny, vyplativše žalované bance Kč 930.000 vyplatily jí omylem o Kč 730.344 více, než jí měly vyplatiti a byla žalující strana oprávněna žádati tuto částku zpět, kdyby žalovaná banka byla jí obohacena. Že by byla žalující strana oprávněna žádati tuto částku zpět vyplývá z toho, že polovinu Kč 930.000 vyplatila podle úmluvy s pojišťovnou S. sama a pohledávku ohledně druhé polovice vyplacené pojišťovnou S. tato pojišťovna jí platně postoupila. Zjištěno a nepopřeno jest však, že žalovaná banka z Kč 930.000 použila jen Kč 530.000 ke krytí pohledávky, kterou měla za fou G., že však Kč 400.000 několik dní potom, když peníze obdržela od pojišťovny, firmě G. vydala. Ohledně těchto 400.000 Kč nebyla mylným zaplacením ohledně pojišťoven vůbec obohacena, tu skutečně vystupovala jen jako platební místo. Jinak ovšem má se věc ohledně Kč 530.000. Tento dluh byl žalované bance zaplacen úplně, kdežto od pojišťovny měla dostati jen Kč 199.656; jest tedy žalující efektivně obohacena bezprávně o Kč 330.344 a, protože tento zisk má ještě v rukou, musí jej vrátiti (§ 1431 obč. zák.). Neboť neobdržela peníze od fy G., nýbrž přímo od pojišťoven, tyto peníze tvořily vždy podstatu od jmění fy oddělenou a nikdy s ním nesmíšenou. Nerozhodným jest při tom, že banka peníze dostala na účet fy G., rozhodným jest jen, že ona, nikoliv fa G. dostala peníze do rukou. Názor žalované banky, že $\frac{1}{3}$ náhrady za zjištěnou škodu musí být vždy pojišťovnami vyplacena, protože třetímu veřejnému společníku fy G. nelze přičísti vinu a

že následkem toho není povinna, vrátiti něco z obdržených peněz, jest mylným, neboť pojištění nebyli jednotliví společníci fy Vilém G., nýbrž pojištěna tato firma jako právnická osoba, zastoupená společníky L-em, M-em a F-em; jako právnická osoba samozřejmě se nemohla dopustiti nedovoleného činu, nýbrž jen její společníci a jest lhostejno, hledíc k právní povaze veřejné obchodní společnosti, zda dopustil se takového činu jeden či více společníků. Vzhledem k tomu jest také lhostejno, zda byly připsány budovy v pozemkové knize firmě Vilém G. či třem společníkům každému k jedné třetině. Nárok na náhradu příslušel jen tě G. a společníci jako soukromé osoby neměly nároku na náhradu. Nerozhodným jest proto také, jak se napotom žalující strana vyrovnala s Mořicem F-em ve vyrovnacím řízení fy Vilém G. Třeba jest ještě zabývati se s námitkou žalované banky, že stroje a zařízení, s nimiž snad bylo bezprávně manipulováno, byly pojištěny dodatečnou pojistkou čís. 5008576/1040376 na 82.620 Kč, takže by jen ohledně této pojistky co se týče strojů snad nebyl nastal pojistný případ. Soudní dvůr jest toho názoru, že tato dodatečná pojistka jest integrující částí hlavní pojistky na zařízení a stroje a že pojištění na zařízení a na stroje jest považovati za jednotné, takže námitka jest bezpředmětnou. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání žalobkyně potud, že uznal žalovanou povinnou zaplatiti žalobkyni 530.000 Kč, odvoláním žalované a jejího vedlejšího intervenienta nevyhověl. D ů v o d y: Žalující strana navrhla v odvolacím sdělení, by bylo přistoupení Mořice F-a jako vedlejšího intervenienta k tomuto sporu a přisouzení částečné náhrady útrat pro něho prohlášeno za nepřipustné a zrušeno pro zmatečnost ve smyslu § 477 čís. 5 c. ř. s. a z téhož důvodu, by bylo odvolání Mořice F-a odvolacím soudem odmítnuto. Nejdříve bylo se odvolacímu soudu zabývati otázkou, zda vedlejší intervence Mořice F-a jest přípustnou, a zda nebylo řízení, pokud byl jako vedlejší intervenient připuštěn, zmatečným. Že Mořic F. neměl vůbec zájmu na věci a nebyl oprávněn z tohoto důvodu ke sporu přistoupiti, za řízení v první stolici nebylo nikým ani tvrzeno, naopak obě strany rozepře jeho přistoupení ke sporu vzaly na vědomí, s ním projednávaly a tím je mlčky schválily. Nyní snaží se žalující strana jen dovoditi, že Mořic F. neměl procesní způsobilosti, poněvadž na jeho majetek byl vyhlášen úpadek, proto že nemůže před soudem vésti spory, a k tomuto nedostatku procesní způsobilosti že má soud přihlížeti z úřadu ve smyslu §§ 6, 18 a 477 čís. 5 c. ř. s. Tyto vývody žalující strany postrádají oprávnění. Vyhlášení úpadku nezpůsobuje o sobě procesní nezpůsobilost, poněvadž úpadce může se pro svou osobu platně zavazovati (§§ 5 (1), 6 (3) konk. ř.); úpadce po vyhlášení úpadku jest jen potud omezen v právu samostatně vésti spory, pokud se tyto spory dotýkají neb dotýkají by se mohly majetku náležejícího do úpadkové podstaty (§§ 1, 6 konk. ř.). Není-li obavy, že úpadková podstata může býti sporem zasažena a měněna, není důvodu, by úpadce samostatně jako strana na soudě nevystupoval, ať aktivně nebo pasivně, na př. při sporech týkajících se osobního stavu nebo týkajících se takového jmění, jež nepodléhá úpadku. V souzené právní rozepři Mořic F. nevystoupil

samostatně jako strana rozepře, nýbrž přidružil se jen ke straně žalované jako vedlejší intervenient. Tím nevzal na sebe žádné risiko ani ve věci samé, ani v otázce útrat (§ 41 c. ř. s. a contr.), takže úpadková podstata tím dotčena vůbec býti nemohla. Proto ho právem prvý soud jako vedlejšího intervenienta připustil, s ním projednal a přiřkl mu částečnou náhradu útrat. Jako vedlejší intervenient má Mořic F. též právo podati opravné prostředky proti rozsudku, pročez jeho odvolání odmítnouti nelze, ačkoli se proti němu dosud vede úpadkové řízení.

Odvolání žalující strany jest částečně odůvodněné, odvolání žalované strany jakož i vedlejšího intervenienta nejsou v právu. Nejprve jest rozřešiti základní otázku, zda jest žalovaná k tomuto sporu pasivně oprávněna a zda může žalující pojišťovna proti ní uplatňovati nárok na navrácení peněz, které jí byly z požární náhrady vyplaceny. Otázku tuto právem rozřešil prvý soud kladně. Neboť žalovaná strana, která byla v obchodním spojení s firmou Vilém G. a měla na pojištění nemovitosti vloženo zástavní právo pro 500.000 Kč s výlohami a s vedlejším příslušenstvím až do výše 50.000 Kč, vymínila si, že se firma G. musí pojistiti proti požáru a pojistky že musí býti vinkulovány ve prospěch žalované banky tak, by v případě požáru pojistné sumy nemohly býti firmě G. přímo vyplaceny, nýbrž žalované bance, ne sice do vlastnictví, nýbrž tak, by banka mohla s firmou G. vyúčtovati. Tato vinkulace byla platně sjednána již při uzavření pojistné smlouvy, a byla tudíž pojišťovna, která by, nebyti této vinkulační doložky, musila vyplatiti pojistnou sumu jen pojistníkovi, firmě G., následkem vinkulace povinna platiti ji žalované bance. Skutečně se také po požáru a po vyšetření škody žalovaná strana, odvolávajíc se na vinkulaci, přihlásila o placení a později prohlásila, že vinkulační doložku udržuje v platnosti jen ohledně 930.000 Kč, kdežto zbytek pojištěné sumy že může býti vyplacen přímo. Následkem toho zaplatila žalující strana 930.000 Kč straně žalované, zbytek přímo firmě G. Toto vyplacení jest pro posouzení otázky pasivní legitimace jedině rozhodným, neboť žalovaná strana na základě vinkulace přišla přímo v držení 930.00 Kč. Jest proto žaloba, opírající se o důvod kondikce podle § 1431 obč. zák. právem podána proti žalované straně jakožto příjemkyni oněch zažalovaných peněz. Tvrzení žalované strany, že se tyto peníze nestaly jejím vlastnictvím, nýbrž že je žalovaná banka přijala jen jako platebna pro firmu K., která jedině byla oprávněna k přijetí těchto peněz a která také skutečně kvitovala pojišťovně jejich příjem a pak žalované bance ohledně nich udílela dispoice, nemůže na tomto právním posouzení nic měniti. Že peníze náležely firmě G., a že tato firma musila je kvitovati, jest zcela přirozené, poněvadž jen firma G. byla pojistníkem a tudíž proti pojišťovně smluvní stranou. Firma G. však sama učinila závaznou vinkulační doložku, na jejímž základě měly býti peníze vyplaceny žalované bance; z jakých důvodů se to stalo a zda a jakým způsobem pak s oněmi penězi firma G. u žalované banky disponovala, zůstává vnitřní věcí firmy G. a žalované banky a nemůže míti vliv na kondikční právo žalobkyně, která, plníc přesně smlouvu, vyplatila pojistnou sumu podle vinkulační doložky žalované straně. Nastává

nyní otázka, zda kondikce podle § 1431 obč. zák. skutečně jest odůvodněna a zda jsou tu veškeré její podmínky ohledně složených peněz aneb alespoň jejich částky. Žalobkyně tvrdí, že se pojistník, firma G., prohřešil proti ustanovení zvláštních pojišťovacích podmínek a následkem toho že neměl právo na vyplacení pojistné sumy, což pojišťovna zjistila až po vyplacení peněz, když bylo proti veřejným společníkům firmy M-ovi a L-ovi zahájeno trestní řízení pro žhářství a podvod, které skončilo sice osvobozením pro žhářství, ale odsouzením pro zločin podvodu, spáchaný na pojišťovně tím, že tyto osoby paděláním knih, odstraňováním zásob a různými machinacemi s nimi a nesprávnými údaji uvedly pojišťovnu v omyl, jimiž měla utrpěti škodu přes 2000 Kč a také skutečně utrpěla. Soud první stolice vzal za zjištěno, že M. a L., veřejní společníci firmy G., spáchali nepřípustné (podvodné) manipulace ohledně zásob a strojů, nedospěl však k přesvědčení, že se i ohledně budov dopustili podvodného a nepřípustného jednání, a, jsa toho názoru, že nejde o jednotnou pojišťovací smlouvu, nýbrž o více samostatných pojišťovacích smluv, jimiž byly zvlášť pojištěny budovy, zvlášť stroje a zařízení, zvlášť zásoby a zvlášť odklízovací náklady, vyslovil, že žalovaná firma, jež odpovídá za jednání svých dvou veřejných společníků, pozbyla následkem tohoto jejich jednání práva požadovati pojistnou sumu za stroje, zásoby a část odklízovacích nákladů poměrně těchto dvou objektů majetkových se týkající, kdežto ohledně budovy s příslušnými odklízovacími pracemi nároku toho nepozbyla, takže neprávem vyplacena byla veškerá pojištěná suma kromě 19.656 Kč za budovy a za příslušné náklady odklízovací. Soud odvolací nesdílí však názor soudu první stolice, že v souzeném případě šlo o čtyři úplně samostatné pojišťovací smlouvy. Jest sice pravda, že i v jedné pojistce (listině) lze uzavřít více pojišťovacích smluv, takže na počtu pojistek nezáleží, a že nezáleží ani na tom, že jedním požárem byly současně všechny pojištěné předměty zasaženy a škoda za ně současně a jednotně zlikvidována. Vždyť jest možno, že se k vůli zjednodušení a z technických manipulačních příčin může více pojišťovacích smluv sepsati formálně v jedné listině (pojistce) a že se po nastoupení pojistné příhody likvidace škody provede ohledně všech pojišťovacích smluv najednou. Avšak musilo by býti v souzeném případě zjevno, že se vůle stran (a ta jest pro posouzení této otázky jediné rozhodnou) zřejmě nesla k tomu, by byly uzavřeny čtyři samostatné pojišťovací smlouvy. Takovou vůli stran však ze spisů odvoditi nelze. Naopak jest zřejmo, že pojišťovány byly budovy, stroje a zásoby jakožto jeden hospodářský celek, jako továrna firmy G. A ačkoliv pojišťovací sazby ohledně různých předmětů byly různé, přece jenom konečná premie byla vypočtena úhrnně jako celek a dosvědčuje i svědek Emil P., že šlo o jednotné pojištění, jen z technicko-pojišťovacích důvodů detailované. Z toho plyne, že celé pojištění tvořilo jeden celek, a nelze mítí za to, že šlo o více pojišťovacích smluv. Avšak odvolací soud jest toho názoru, že, i kdyby šlo o více samostatných pojišťovacích smluv, že fa G. ani pojištěnou sumu ohledně budov po právu obdržeti neměla, poněvadž i ohledně budov spáchala podobné podvodné manipulace. V tom

směru soud první stolice podrobné zjištění neučinil. Avšak odvolací soud opakovaně důkaz trestními spisy a svědkem Františkem M-em, jenž byl v první stolici dožádaným soudem vyslechnut, považuje na základě výpovědi tohoto svědka, jakož i na základě obsahu trestních spisů za prokázáno, že, když měla přijít komise pojišťovny k odhadu výše škody, na rozkaz dílovedoucího O., zcela jistě s vědomím a srozuměním buď L. nebo M-a neb obou dvou byly propáleny a pak asi po 2 až 3 dny násilně vypáčovány a shozeny trámy nad vchodem do strojovny, které tvořily dřevěný strop mezi strojovnou a vyšším poschodím. Jednala tudíž firma G. i ohledně budovy způsobem odporujícím článku 17, 19 a 20 pojišťovacích podmínek, a to úmyslně, a třebaže byly ony trámy částečně již ohořelé, přece jen držely, poněvadž zboření jich vyžadovalo tak značné úsilí a tak značnou dobu, vypáčení jich pak mělo v zápětí zborcení stropu (podlahy), takže tímto nepřipustným jednáním byl dotčen způsob vyměření rozsahu škody, protože jsou tu podmínky § 32 odst. 3 poj. zákona a průpadní doložka ve smyslu čl. 21 všeob. poj. podmínek nastává i ohledně budov. Má tedy soud odvolací za to, že celá náhrada škody po požáru byla placena jen následkem omylu pojišťovny, že pojišťovna nebyla vyplacenou sumu pojistného vůbec povinna platiti pojistníkovi fě G. a tedy ani žalované firmě, že ani pojistník ani žalovaná firma tuto sumu nebyli oprávněni požadovati a když pojišťovna, omylně předpokládajíc, že pojistník proti článku 17—20 všeobecných podmínek nejednal, vinkulovaných 930.000 Kč žalované bance vyplatila, jsouc nesprávného domnění, že jest k tomu povinna, jest tím dána skutková povaha indebitní kondikce podle § 1431 obč. zák.

Jest nyní uvažovati o tom, zda žalovaná banka může býti odsouzena k vydání těchto peněz buď zcela nebo z části, či zda je této povinnosti sprostěna. Žalovaná chce se jí sprostiti tvrzením, že byla bezelstnou a oněch peněz že již nemá, používši jich zcela ve smyslu dispozic firmy G., takže prý není obohacena. Námitka tato jest odůvodněna jen ohledně částky 400.000 Kč. Těchto 400.000 Kč, jak zjištěno, poukázala žalovaná banka firmě G. na základě její dispozice, udělené ještě před skutečným vyplacením 930.000 Kč dopisem ze dne 29. listopadu 1924. Žalovaná banka, jejíž vlastní pohledávka za fou G. činila 530.000 Kč, brala na tuto dispozici fy G. zřetel, prohlásivši k pojišťovně, že požaduje vyplacení jen 930.000 Kč, to jest 530.000 Kč vlastního dluhu a 400.000 Kč, které dle oné dispozice měly býti vyplaceny fě G. Ohledně těchto 400.000 Kč žalovaná banka již předem věděla, že z nich nic nebude míti, že přijdou ihned k vyplacení firmě G., byla tedy ohledně nich ve skutečnosti vlastně jen prostředníkem, platebnou, a ježto jest dále zjištěno, že je fě G. ihned vyplatila, složivši je pro nejednotnost dispozic veřejných společníků jako depositum u okresního soudu, má se věc tak, jako by těchto 400.000 Kč vůbec neměla, jako by je ztratila neb o ně přišla, i nastává ohledně této částky platnost předpisu §§ 329 a 1437 obč. zák., protože žalovaná banka, nejsouc v držení těchto 400.000 Kč, nemůže býti odsouzena k jejich vrácení. Jinak však má se věc ohledně 530.000 Kč. Tu se snaží žalovaná strana zhodnotiti se povinnosti k vrácení peněz tvrzením, že není ani touto

částkou obohacena a že ji nemá v rukou, poněvadž podle příkazu fy G. použila jí k zaplacení svého hypotekárního dluhu na vyhořelé nemovitosti. Avšak žalovaná strana nebyla oprávněna zaplatiti si svůj hypotekární dluh z těchto peněz. Neboť měla sice pohledávku, avšak jen za fou G. pokud se týče pohledávku hypotekární na nemovitosti, byla tudíž oprávněna žádati zaplacení od této firmy pokud se týče učiniti se zaplacenou z prodeje oné nemovitosti, nemůže však žádati zaplacení tohoto dluhu od pojišťovny, ano jest zjištěno, že pojišťovna nic nebyla dlužna a povinna vyplatiti fě G., a proto nebyla povinna vyplatiti nic žalované bance, a to ani k tomuto účelu. Nerozhodno jest také, že měla hypotekární dluh na shořelé realitě, a že nyní po vyhoření nastupuje pojistné jako zástava na místo nemovitosti. Neboť, nehledíc ani k tomu, že není prokázáno, že shořela nemovitost celá (a neshořela, jakž vyplývá z likvidačního protokolu, ze spisů trestních i úpadkových), měla by banka jako hypotekární věřitelka zástavní právo jen na pojištěné sumě, která za shořelou budovu skutečně »právem« byla vyplacena. V případě, o nějž tu jde, však nebyla vyplacena pojištěná suma právem, nýbrž z omylu byl vyplacen nedluh, který může požadovati pojišťovna zpět a z něhož ani hypotekární věřitel nemůže hypoteku uhraditi. Že by si mohla ponechat žalovaná banka tyto peníze jako odškodné za to, že z nemovitosti její hypoteka plně uhrazena nebyla a nebude, nebylo ani tvrzeno, a musila by v tomto případě žalovaná strana dokázati, že pojišťovna ztrátu jejího hypotekárního zástavního práva zcela neb částečně zavinila. Pouhá bezelstnost žalované straně nemůže býti na prospěch, neboť nezáleží na bezelstnosti obohaceného, obohacenou banka skutečně jest ohledně částky 530.000 Kč, kterými si zaplatila svou pohledávku za fou G. (za osobou cizí), nejsou k tomu nikterak oprávněna. Není kusosti řízení v tom, že nebyl proveden důkaz výpisem z pozemkové knihy (ve spise založeným) o tom, že nemovitost nenáleží vlastnický fě G. a spol., nýbrž Mořici F-ovi, Filipu M-ovi a Arturu L-ovi každému jednomu třetinou, a že již v pojišťovacím návrhu bylo uvedeno »Grund und Boden der Fabriksanlage ist Eigentum des Herrn Moritz E.«. (F. byl tehdy jediným majitelem a teprve v roce 1924 každému z dalších společníků bylo připsáno po $\frac{1}{3}$ této nemovitosti). Tato okolnost jest nerozhodnou, neboť smlouvu pojišťovací uzavřela jen firma G., jen ona jako pojistník jest v přímém poměru k pojišťovateli, a jen ona měla nárok na vyplacení pojištěné sumy, nikoliv majitelé nemovitosti, poněvadž šlo o vlastní pojištění, nikoliv o pojištění ve prospěch osob třetích. Proto pojistná suma právem vyplacena býti mohla jen fě G. za celý objekt, tedy i za shořelé části budovy, bez ohledu k tomu, že budovy nebyly připsány fě G., nýbrž každému ze tří veřejných společníků k jedné třetině. Z toho důvodu nebylo ani potřebí zjišťovati svědky, že se pojišťovny ohledně Mořice F-a vzdaly práva, vyplacenou sumu z jakéhokoliv důvodu od F-a zpět požadovati, neboť Mořic F. neměl nárok na žádnou část vyplacené sumy, nic nedostal a nic se na něm nepožaduje. Prvý soud správně rozhodl, že příjemcem 530.000 Kč byla žalovaná banka a že jest tudíž ohledně ní dána pasivní legitimace. Tvrzení, že tyto peníze neobdržela žalova-

ná strana od pojišťovny pro sebe, nýbrž alieno nomine pro firmu G., neobstojí, a nic nemůže změnit na tom, že je obdržela žalovaná banka na základě vinkulace přímo od pojišťovny a že nebyly peníze vyplaceny nejdříve pojistníkovi fě G. a touto firmou teprve žalované bance. Naprosto jest nerozhodné, že peníze byly vyplaceny na účet firmy G. a že fa G. jimi disponovala, neboť to jest vnitřní poměr mezi žalovanou stranou a firmou G., do kterého žalující straně nic není. Také není správným tvrzením, že tyto peníze nepřešly do majetku žalované banky a že ani v čase podání žaloby ani v čase rozsudku z nich již nic neměla v rukou a že jimi není obohacena. Neboť učinila se těmito penězi zaplacení, vyrovnávši jimi svou hypotekární pohledávku. Ať stalo se toto zaplacení na příkaz společníků fy G. nebo ne, zůstává vždy neodůvodněným, poněvadž na zaplacení z peněz pojišťovny žalovaná strana právo neměla a nemá, nýbrž měla zaplacení dluhu pohledávati jinakým způsobem. Zaplativši neprávem svou pohledávku za jinou osobou než za pojišťovnou, vytvořila žalovaná strana ten faktický stav, že těchto 530.000 Kč pojišťovnou omylem u ní složených ve svých rukou a ve svém majetku dosud má. Docela lhostejno jest, zda žalovaná banka o podvodných a nepřipustných jednáních fy G. a tudíž o omylu žalující pojišťovny věděla čili nic, neboť její bezelstnost neb obmyslnost nemá na právní jsoucnost nároku žalobkyně vlivu, nýbrž přišla by teprve v úvahu, kdyby šlo o objem tohoto nároku (§ 1437 obč. zák.). Jak již shora bylo řečeno, nejde v souzeném případě o více pojišťovacích smluv, nýbrž o jednotnou smlouvu. Proto jest i pojistné plnění jediným a nedělitelným celkem. Na toto pojistné plnění má nárok jen fa G., bez ohledu na to, že pojištěná nemovitost byla připsána nikoliv fě G., nýbrž všem třem jejím společníkům každému k jedné třetině. I když jde o pojištění věcné, nemá nárok na pojistné plnění majitel věci, nýbrž jen pojistník. Pojistníkem nejsou ani M. ani L. ani F., nýbrž jen fa G., a jen ta má nárok na vyplacení odškodného. Proto zůstává nerozhodným, že Mořic F., jsa vlastníkem jedné třetiny nemovitosti, nic nezavinil, nedovolené manipulace proti pojišťovně nepředsevzal a že pojišťovna později s Mořicem F.-em ujednala, že od něho nebude nic požadovati z důvodu vrácení pojistného plnění a že ho propouští z jakéhokoliv ručení a ze závazku v této věci. Vždyť Mořic F. proti pojišťovně jest osobou třetí, jež z pojistného případu nemohla vyvozovati proti pojišťovně žádné nároky a také, pokud jest ze spisů patrné, žádné neuplatňovala. Ohledně strojů nebylo potřeba podrobného zjišťování škody z jejich odstranění, neboť již z pouhého fakta jejich odstranění (uschování, přenesení) v ceně asi 45.000 Kč před příchodem komise pro pojišťovnu škodu likvidující plyne, že jest to jednání nepřipustné a že mělo vliv na likvidaci škody (§ 32 [3] poj. zák.). Ostatně nenáleželo by pojišťovně v tomto směru nic bližšího dokazovati, ježto důkazní břímě stihá vždy pojistníka, takže by musila žalovaná strana sama provést přesný důkaz, že uschování (přenesení) strojů nemělo vlivu na vyměření odškodného. Úroky byly žalující straně právem přiznány ode dne, kdy pojišťovna peníze bance zaslala, od 7. prosince 1924. Neboť při kondikci podle § 1431 obč. zák. jest vrátiti vše, co žalovaný indebite obdržel (ovšem pokud to

ještě v rukou má), musí tedy žalovaná vrátiti úplnou hodnotu prospěchu, který jí vzešel z toho, že přijala nedluh a ukojila z něho neprávem své pohledávání za třetí osobou. Tímto prospěchem žalované jest nejen jistina, nýbrž zákonné úroky ode dne obdržení peněz, i o ně jest neprávem obohacena a musí je tudíž vrátiti. Tomu nevadí ustanovení § 329 obč. zák. a § 1437 obč. zák., poněvadž zásady těchto míst zákona jest vykládati tak, by osoba obohacená, byť i byla bezelstnou, neměla užítku ze škody toho, kdo omylem platil (podle zásady § 1447 obč. zák.). Škoda pojišťovny skutečně by tu byla, kdyby pojišťovna dostala zpět jen jistinu, nikoliv i zákonné úroky, které jí ušly a jimiž strana žalovaná by byla bezdůvodně obohacena.

O d v o l á n í v e d l e j š í h o i n t e r v e n i e n t a. Vedlejší intervenient spatřuje kusost dokazování v tom, že Mořic F. jest vlastníkem reality k jedné třetině, že nemá pražádné viny a nejednal proti pojišťovací smlouvě, a že se proti němu vzdala pojišťovna práva cokoliv z pojistného plnění zpět požadovati. Leč tyto okolnosti jsou podle toho, co shora bylo již řečeno, úplně nerozhodné, poněvadž Mořic F. nebyl pojistníkem ani osobou, v jejíž prospěch pojištění bylo uzavřeno (pojištěncem) a vůbec nebyl s pojišťovnou v právním poměru. Mořic F. jest tudíž proti pojišťovně třetí cizí osobou, a nemá proti pojišťovně žádných nároků. V této otázce posoudil první soud věc správně i po stránce právní a nelze ani odvolacímu soudu vzíti zřetel na to, že Mořic F. nevinně značnou škodu utrpí. Náhradu této škody musí požadovati na tom, kdo mu ji zavinil, nikoliv však v tomto sporu proti pojišťovně, jejíž zavinění ani netvrdí. Netřeba tedy ani řešiti spornou otázku, zda veřejná obchodní společnost jest právnickou osobou, či jiným útvarem právním, neboť to pro právní posouzení tohoto sporu zůstává vedlejší.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl ani dovolání žalované ani dovolání jejího vedlejšího intervenienta.

D ů v o d y:

Pokud jde o námitku nedostatku pasivního oprávnění, rozlišuje odvolací soud správně mezi 530.000 Kč, které žalovaná přijala jako věřitelka vlastním jménem, a částkou, kterou přijala jen jako platebna firmy G. Zaplacením 930.000 Kč platila žalobkyně svůj vlastní domnělý dluh své pojistnici firmě G. a tím i dluh této firmy u žalované, neboli, jak prohlásila v podání na krajský jako trestní soud »na účet firmy G.«. Právě-li tedy odvolací soud, že peníze vyplacené žalované náležely firmě G., lze tomu rozuměti jen tak, že 930.000 Kč bylo částí odškodného 2,206.641 Kč, příslušejícího firmě G. jako pojistníku proti žalobkyni jako její pojistitelce. Příjemkyní podle § 1431 obč. zák. byla tedy žalovaná, která jako vinkulační věřitelka přijala vlastním jménem a pro sebe upotřebila 930.000 Kč. Vinkulací si žalovaná zaručila nárok svého dlužníka na budoucí odškodnění, vyplývající pro něho z pojišťovací smlouvy proti pojišťovně, pro případ, že nastane pojistná příhoda. Rubem tohoto práva žalované banky jest povinnost žalobkyně jako pojistitelky platiti od-

škodné vinkulační věřitelce jako vlastní věřitelce bez zřetele na vnitřní poměr mezi pojistníkem a věřitelem. Vinkulací, která se stala součástí pojišťovací smlouvy, vízíc pojistitelku i pojistnici a opravňujíc žalovanou jako vinkulační věřitelku, nastal přímý právní poměr mezi žalovanou jako věřitelkou pojistnice a žalující pojišťovnou jako pojistitelkou. Žalobkyně musila vyplatiti vinkulační summu vinkulační věřitelce celou tak, jak byla vinkulována, bez zřetele, zda vlastní dluh pojistnice — vnitřní poměr pojistnice a vinkulační věřitelky — činí méně, než vyplacená vinkulační summa. Zmíněný vnitřní poměr je v podstatě zajišťovacím postupem, a také z toho jest zjevno, že žalobkyně, plativší vinkulační věřitelce, zaplatila svůj vlastní dluh svému přímému věřiteli, a to na základě výslovného postupu pojistného nároku, jak to vysvítá z vinkulačního prohlášení a z korespondence. Peníze žalující pojišťovnou vyplacené přešly bezprostředně do vlastnictví žalované banky, která tedy jest příjemkyní podle § 1431 obč. zák. Byl-li odvolací soud s to, by učinil k tomu závěru potřebné zjištění podle výsledku provedených důkazů a veškerého jednání, právem se obešel bez dovolatelkou postrádaných důkazů, a proto není ani opodstatněn podle čís. 2 § 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací. Také otázka poměru mezi žalující pojišťovnou a vedlejším intervenientem Mořicem F-em nebyla posouzena v napadeném rozsudku po právní stránce nesprávně, schvaluje dovolací soud i v této příčině správné a zákonné důvody napadeného rozsudku. Právní názor dovolatelčin, že F. může nebo mohl pro svou osobu žádati jednu třetinu odškodného připadající na budovy a stroje, ano pojištění bylo firmou G. sjednáno ve prospěch F-ův, a že F. jako obmyšlený (pojištěnec) měl jako vlastník pojištěné nemovitosti, a to jen potud, nárok na odškodné, nemá opory ani ve spisech, ani ve zjištěních napadeného rozsudku, ani v zákoně. Poněvadž zákon dopouští i pojištění vlastního zájmu na cizích věcech, nelze z toho, že do pojištění jest zahrnuta i cizí nemovitost o sobě usuzovati, že jde o pojištění na cizí účet. Žádá-li tedy dovolatelka pro F-a pojistné plnění jen z důvodů, že jest spoluvlastníkem pojištěné nemovitosti, a činí-li z F-a pojištěnce — osobu pojišťovací smlouvou obmyšlenou —, jest uvést, že vlastnictví pojištěné věci neopravňuje o sobě k nároku na pojistitelovo plnění, které podle pojišťovací smlouvy přísluší jen pojistníkovi. Ustanovení § 69 (2) zákona ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. zák. sice podle vládního nařízení ze dne 9. prosince 1919 čís. 652 sb. z. a n. dosud nenabylo účinnosti, jest však již pozitivním právem, byť i s odloženou účinností. Nelze posléze nechat bez povšimnutí, že tovární budova, jejímž jest F. spoluvlastníkem, mohla býti jen firmou G. přenechána k provozování továrního podniku, jde v této příčině o vnitřní poměr mezi F-em s firmou G., jenž v pojišťovací smlouvě nebyl s hlediska právního stanoviska dovolatelčina nijak vyjádřen a nestal se součástí pojištění, kterým firma G. kryla jen svůj vlastní zájem. Dovolatelčin poukaz k ustanovení § 34 zákona o pojišťovací smlouvě, rovněž dosud neúčinnému, jest, jakž plyne již z jeho doslovu, nepřípadný, což nepotřebuje dalšího vysvětlování. Pokud dovolatelka tvrdí, že pojišťovna uznala svou povinnost k zaplacení jedné třetiny F-ovy, pokud se týče, že se

vzdala proti F-ovi práva, žádati vrácení nedluhu, šlo by, kdyby i pro takové ujednání byla vůbec opora ve spisech, o ujednání mezi žalobkyní a třetí osobou, nedotýkající se a nemohoucí se již z této příčiny dotknouti právního poměru mezi stranami rozepře, — zvláště ana žalovaná tvrdila, že F. měl býti jen pro svou osobu sprostěn ze závazku. Proto odvolací soud právem považoval tuto okolnost pro rozhodnutí rozepře za nezávažnou. Není proto podle čí. 2 § 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn z příčiny, že odvolací soud nepřipustil v této příčině dovolatelkou postrádané důkazy. I otázka jednotnosti pojišťovací smlouvy posouzena byla v napadeném rozsudku správně a nejsou vyvráceny dovolacími vývody důvody rozsudku, dovolacím soudem schvalované i po této stránce. Na tom nic nemění okolnost, že F. jest uveden v pojistce jako vlastník pozemku, neboť to může míti, ano jinak nic dalšího není smluvně ustanoveno, význam jen s hlediska ustanovení čl. 5. všeobecných podmínek pojišťovacích, předpokládajícího, že pojištěné věci patří pojistníkovi samotnému, není-li uvedeno nic jiného. Okolnost, zda část pojištěných předmětů nenáležela vůbec firmě G., pokud se týče společníkům, nýbrž Bernhardu M-ovi, je pro rozhodnutí rozepře, jak již bylo svrchu vyloženo, bezvýznamná, proto není neúplnosti odvolacího řízení v tom, že o této okolnosti nebyl proveden důkaz. Okolnost, zda cena strojů, které byly přeneseny a uschovány, jest vzáhladem k celkové ceně pojištění bezvýznamná, pokud se týče, okolnost, zda jednání M-a a L-a po dostavení se pojistné příhody, týkající se zmíněných strojů a nemovitostí, nemá vůbec význam ani pro ně, ani v poměru k F-ově třetině, — měly by pro rozepři význam, kdyby byl uplatněn včasným přednesem dovolatelčím případ ustanovení § 32 (3) zákona o pojišťovací smlouvě, ale také, kdyby tu podle toho, co bylo v řízení soudu prvé stolice skutečně předneseno a uplatněno, tento případ mohl dopadati. Vázanost nižších soudů podle § 268 c. ř. s. na odsuzující rozsudek krajského jako porotního soudu, jímž byli Filip M. a Artur L. uznáni vinnými zločinem podvodu podle §§ 197, 200, 201 a) a 203 tr. zák., spáchaný jednáním ve výroku řečeného rozsudku popsáním, při příležitosti likvidace škody povstalé požárem ze dne 20. října 1924 na zboží a na zásobách provozovacího materiálu firmy Vilém G. a ve shořelé budově uhořelém zboží firmy Bernard M. učinila zbytečným další důkaz o obmyslnosti řečených odsouzenců a tím také znemožnila důkaz žalované, že jednání M-a a L-a bylo s hlediska ustanovení § 32 (3) zákona o pojišťovací smlouvě »bezvýznamné«, nehledí-li se k tomu, že zvláště po této stránce dovolatelka v řízení prvé stolice nenabídla příslušné důkazy a že dovolatelka, pokud jde o stroje, sama výslovně uznala, že jednáním M-a a L-a nastala pojišťovně škoda, oceněná jí bez číselných podkladů 45.000 Kč, neboť nelze mluvit o bezvýznamnosti, když i podle vlastního tvrzení dovolatelčina škoda — nerozhodno, zda větší či menší — skutečně nastala. Dovolatelčino tvrzení, že budovy byly ohněm úplně zničeny, takže musily býti demolovány, ať dříve nebo později, je v tomto způsobu nepřipustnou novotou, k níž podle § 504 c. ř. s. nemůže býti přihlíženo v dovolacím řízení. Odvolací soud zjistil, že na popud M-a a L-a vyko-

nány byly různé práce, které směřovaly k tomu, by stav budov byl po požáru změněn v neprospěch pojišťovny, by obraz celkové situace byl zastřen, a činitelé vyšetřující škodu byli uvedeni v omyl. Podle tohoto zjištění právem usoudil, že jde o porušení ustanovení čl. 17 až 20 všeobecných podmínek pojišťovacích jakož i, že průpadná doložka podle čl. 21 těchže podmínek nastala i ohledně budov. Není tedy opodstatněn ani dovolací důvod podle čís. 2 § 503 c. ř. s., spatřovaný v tom, že nebyly provedeny dovolatelkou postrádané důkazy o tom, že řečené předměty byly vůbec majetkem cizím. Bez významu pro tuto rozepři jest otázka dovolatelčiny bezelstnosti, že totiž dovolatelka v okamžiku přijetí 530.000 Kč neměla ani potuchy, že na pojišťovně byl spáchán podvod, neboť otázku tu jest řešiti jen s hlediska žaloby podle § 1431 obč. zák., která dává tomu, kdo plnil omylem, byť i to byl omyl právní, právo žádati navrácení nedluhu. Zákon neobmezuje nárok podle § 1431 obč. zák. v tom směru, že by příjemce nedluhu musil vydati jen to, co v okamžiku žaloby ještě má v rukou. Žalovaná uhradivší přijatými penězi svou pohledávku, kterou měla za žalobkyni jako její vinkulační věřitelkou, a uhradivší týmiž penězi i svou pohledávku, kterou měla na základě svého vlastního spojení obchodního za firmou G., převedla přijatou částku do svého majetku. Jest proti žalobkyni obohacena, pokud použila omylem plněné sumy k úhradě pohledávky, na kterou měla nárok jen proti firmě G., nikoli proti žalobkyni. Obohatila se bezdůvodně na úkor žalobkyně, přijavši na svou pohledávku za firmou G. peníze žalobkyně, na které neměla nároku. Výsledek této transakce jest ten, že žalovaná, než obdržela od žalobkyně 530.000 Kč, měla za firmou G. pohledávku, která po obdržení řečené sumy byla vyrovnána, končí tedy saldo tohoto obchodu, ježto žalovaná neměla na 530.000 Kč proti žalobkyni nároku, ve prospěch žalobkyně přebytkem 530.000 Kč, Poněvadž se dovolatelka při svých výpočtech neřídí těmito právními zásadami, jest její počítání nesprávné. Pokud jde o počítání úroků ode dne žaloby, — správně arci (§ 330 obč. zák.) bylo by čítati úroky od tohoto dne, a sluší uvést, že námitka podle § 1437 obč. zák., tedy i námitka ohledně úroků, týká se skutkové podstaty rozepře, nikoliv právního posouzení, jest tedy, nebyla-li učiněna již v řízení soudu první stolice, novotou podle § 504 c. ř. s. v dovolacím řízení nepřipustnou. Jest tedy dovolání žalované bezdůvodné, a nemohlo mu býti vyhověno.

Dovolání vedlejšího intervenienta, opřené o tytéž dovolací důvody, jako dovolání žalované, nemohlo býti odmítnuto pro zmatečnost podle čís. 1 § 503 a č. 5 § 477 c. ř. s., kterou ostatně žalobkyně, která se dovolává, nemůže uplatňovati v dovolací odpovědi, — neboť dovolací soud souhlasí v této příčině úplně se správnými důvody odvolacího rozsudku, — ale jinak jest bezdůvodné. Pokud se vedlejší intervenient přimyká k vývodům dovolání žalované a si je osvojuje, jest ho odkázati k tomu, co již řečeno. Z hořejších důvodů budiž i tomuto dovolateli zřejmo, že vlastnictví, správně spoluvlastnictví, pojištěné věci nezakládá ipso jure bez pojišťovací smlouvy poměr pojištěnecký. Tento dovolatel se pojišťovací smlouvy vůbec nesúčastnil, není ani pojistníkem, ani

obmyšleným, pojištěncem, nepomáhá mu ani ustanovení § 290 čís. 2 ex. řádu, pokud se týče se zřetelem na toto ustanovení jen částečně ve platnosti zachované ustanovení dvorního dekretu ze dne 18. července 1828, čís. 2354 sb. z. s., na které se ostatně ani neodvolával a, buduje-li jen na svém vlastnictví jako na důvodu pro všechny pojišťovací smlouvy, vlastnictví pojištěné budovy takového nároku nedává. Tento dovolatel nemůže ani z toho, že s ním žalobkyně vyjednávala, nic vytěžiti pro domnělý nárok na třetinu odškodného za budovy a stroje. Sešlo by jen na tom, zda se uskutečnila smlouva, která by dovolatele učinila spolusmlouvцем neb účastníkem pojištění, činíc ho z pojišťovací smlouvy obmyšleným, ale pro tento právní závěr není ani ve spisech, ani ve zjištěních napadeného rozsudku opory. Podle § 894 obč. zák. spoludlužník nepůsobí tím, že smluví s věřitelem obtížnější podmínky, újmy ostatním, a výhody a osvobození, jichž se dostane spoludlužníkovi jen pro jeho osobu, neprospívají ostatním. Neměla by tedy firma výhody, i kdyby jejímu společníku F. byl dluh pro jeho osobu žalobkyní skutečně prominut, nanejvýš nemohla by z toho odvozovati důsledky žalovaná, nemohoucí si jako právní nástupkyně (§ 1394 obč. zák.) osobovati větší právo, než příslušelo firmě G. Zaplacení dluhu firmy G. nestalo se na zvláštní příkaz této firmy, tím méně na příkaz F-ův. Bylo ostatně již vyloženo, že vzhledem k postupu nároku z pojišťovací smlouvy nabyta žalovaná jako vinkulační věitelka přímého nároku proti žalující pojišťovně, takže ani zvláštního příkazu nebylo zapotřebí.

Čís. 9359.

Ustanovení § 35, druhý odstavec, druhá věta, ex. ř. se nevztahuje na rekurs do usnesení povolujícího exekuci; povolení exekuce na základě exekučních titulů vzešlých z činnosti správních úřadů, jest přezkoumati jen soudům.

Skutečnost z doby po vzniku exekučního titulu, zrušivší vymáhaný nárok, nemůže býti pro zákaz novot uplatněna rekuresem, nýbrž, jde-li o některý z exekučních titulů podle § 1 čís. 10 a 12 až 14 ex. ř., jen námitkami u úřadu, od něhož vyšel exekuční titul.

Zvláštní příkaz, zmíněný v § 1 čís. 12 ex. ř., jest obsažen v čl. 12 zákona o organizaci politické správy čís. 125/1927 sb. z. a n. a v § 93 správního řízení (vládní nařízení čís. 8/1928 sb. z. a n.).

Podle těchto ustanovení nezáleží již na tom, že výkon nálezu správního úřadu jest v tom kterém případě přikázán zákonem exekuci politické.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1929, R I 768/29.)

Soud první stolice povolil československému státu proti Aloisu S-ovi, majiteli mlýna V., exekuci: 1. Vymáhající strana se zmocňuje, by na náklad povinné strany strženou část jezu na řece Ohři při mlýně V. opravila, po případě dala opravit a veškeré nutné kroky k tomu účelu směřující na náklad povinné strany předsevzala. 2. Dlužníku se ukládá,